

LUBLIN SCIENCE
AND TECHNOLOGY
PARK S.A.

MARIA
CURIE-SKŁODOWSKA
UNIVERSITY

UMCS

International research
and practice conference

MODERN METHODS,
INNOVATIONS AND OPERATIONAL
EXPERIENCE IN THE FIELD
OF PSYCHOLOGY
AND PEDAGOGICS

Lublin, Republic of Poland
October 20-21, 2017

UMCS

LUBELSKI
PARK
NAUKOWO
TECHNOLOGICZNY

**Maria Curie-Skłodowska
University**

**Lublin Science
and Technology Park S.A.**

International research and practice conference

**MODERN METHODS, INNOVATIONS
AND OPERATIONAL EXPERIENCE
IN THE FIELD OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGICS**

October 20-21, 2017

**Lublin, Republic of Poland
2017**

CONTENTS

GENERAL PEDAGOGY, HISTORY OF PEDAGOGY AND EDUCATION	
Проблема професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи засобами навчального тренінгу у педагогічній теорії	9
Байдюк Л. М., Щербій А. О.	9
Напрями діяльності українських науково-педагогічних шкіл	12
Бірук Н. П.	12
Співвідношення понять «компетентність», «компетенції» та «готовність до діяльності» в юридичній освіті України	15
Єфремова О. П.	15
Філософське обґрунтування реформи середньої освіти США доби прискореної індустріалізації	18
Кравцова Н. Г.	18
Стратегія історико-педагогічного дослідження персоналії А. М. Топорова	22
Кущова Т. О.	22
Поняття про самореалізацію у дослідженнях вітчизняних науковців	25
Маягіна Н. В.	25
Сутність і причини явища важковиховуваності в загальноосвітніх навчальних закладах	27
Острянко Т. С.	27
Інноваційно-маркетингове забезпечення діяльності навчального закладу	31
Почуєва О. О.	31
Вплив засобів масової комунікації на формування молоді	35
Редчук Р. О.	35
Senior girls military training in the ministry of agriculture in the Second Polish-Lithuanian commonwealth	38
Тороренко О. Ю.	38
THEORY AND METHODOLOGY OF EDUCATION AND UPBRINGING	
Соціалізація студентів у контексті викликів дигітальної культури	42
Білик О. М., Брагіна Т. М.	42
Розкриття сутності поняття «педагогічний професіоналізм» викладача вишого навчального закладу	46
Васильєва-Халатникова М. О.	46
Лінгвістична характеристика англomовних газетних матеріалів	48
Глушко Т. В.	48

International research and practice conference «Modern methods, innovations and operational experience in the field of psychology and pedagogics» : Conference proceedings, October 20-21, 2017. Lublin: Izdavnictwa «Baltija Publishing», 236 pages.

Organising Committee

- dr inż. Arkadiusz Malek, Dyrektor Działu Rozwoju, Lubelski Park Naukowo Technologiczny S.A.
- dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzwyczajny, Prorektor ds. Ogólnych UMCS
- prof., dr hab. Jan Adamowski, profesor nadzwyczajny Kierownik Zakładu Kultury Polskiej UMCS
- prof., dr hab. Maria Cymborska-Leboda, profesor zwyczajny Kierownik Zakładu literatury i kultury Rosyjskiej XX-XXI w. UMCS
- prof., dr hab. Henryk Gmiterek, profesor zwyczajny Zakład historii XVI – XVIII w. UMCS
- dr hab. Mariusz Korzeniowski, profesor nadzwyczajny UMCS Kierownik Zakładu Historii krajów Europy Wschodniej UMCS

Each author is responsible for content and formation of his/her materials. The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Comparative characteristics of the methodology of education and training of children in schools in Europe and Ukraine (for example, Spain)	52
Grytsak N. P.	52
Формування культури українського діалогового мовлення у іноземних студентів	53
Грудок-Костюшко М. О.	53
Особливості врахування у підготовці майбутніх лікарів актуальних проблем професійної етики сучасної медицини	57
Дудікова Л. В.	57
Основні аспекти методики викладання української мови для слухачів підготовчого відділення для іноземних громадян	59
Зозуля І. С., Горчинська Л. В.	59
Інтеракційна модель комунікації на уроках іноземної мови в початковій школі	63
Кекош М. Л.	63
Дизайнерська діяльність як умова соціального виховання студентів вищої школи	66
Ліо Сінь	66
Деякі аспекти проблеми патріотичного виховання на сучасному етапі розвитку української держави	69
Ніколенко Л. М.	69
Застосування принципу історизму для навчання математики учнів початкових класів	73
Остапівська І. І.	73
Текстово-трансформційний етап у навчанні написання академічного тексту студентів магістратури природничих спеціальностей	76
Патівич О. В.	76
Сутність неперервного процесу навчання у системі неперервної освіти педагогічних кадрів	78
Руденко І. А.	78
Історичний підхід у навчанні майбутніх вчителів математики деяких розділів алгебри кризь призму уявлень Діофанта	80
Сверчевська І. А.	80
Формування економічної культури майбутніх економістів	84
Спіщина А. С.	84
The communicative culture of teenagers	87
Umanska Yu. V.	87
Актуальні аспекти екологічної освіти і виховання студентів-медиків	90
Шевченко О. Т., Снісар О. А.	90
Духовно-моральне становлення особистості молодшого школяра в системі сучасної освіти	94
Шевченко Ю. М.	94
CORRECTIONAL PEDAGOGY (SURDOPEADAGOGY AND SPEECH-LANGUAGE PATHOLOGY)	
Особливості розвитку розуміння мовлення у дітей із загальним недорозвитком мовлення	98
Брушневська І. М.	98
Kompleksowe podejście do adaptacji i realizacji programu rehabilitacji dla dziecka niepełnosprawnego	101
Zaplatynska A. B.	101
Генетична обумовленість моторної алалії	103
Зелінська-Любченко К. О.	103
Проблема дослідження артикуляційної диспраксії в сучасній логопедії	107
Кабельнікова Н. В.	107
Готовність до інклюзії як складова професійної компетентності педагога: теоретичний аналіз	110
Навченко Т. Л.	110
Реалізація психолінгвістичного підходу в змісті дидактичного комплексу з образотворчого мистецтва	114
Рібун Ю. В.	114
Особливості корекції мисленнєвої сфери дошкільників з аутистичними порушеннями	117
Сивик Г. Є.	117
Професійно-особистісні якості вчителя інклюзивного класу	119
Снісаренко О. І.	119
Особливості корекційно-розвивального навчання і виховання дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення	123
Стахова Л. Л.	123
Особливості логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку з порушеннями зору	126
Фіщик І. О.	126

виховання і розвитку особистості в інклюзивній освіті; куркулум; методи управління інклюзивною школою на засадах менеджменту освітніх інновацій; методи контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП; особливості розвитку дітей з психофізичними порушеннями; організацію навчання дітей з різними нозологіями; загальні принципи здійснення адаптації і модифікації навчально-виховного процесу; архітектурну доступність. Все це дозволить здійснити загальну інклюзивну підготовку майбутніх учителів, яка передбачає мотиваційний, дидактичний, виховний, комунікативний, креативний, діяльнісний компоненти [6]. Отже, можемо зробити висновок про те, що сучасний вчитель – це універсальний вчитель, який має вміння вчити всіх і співпрацювати з усіма. Тобто розбудовувати нове толерантне суспільство.

Література:

1. Ворон М.В., Найдя Ю.М. Інклюзивна освіта: українські реалії / М. В. Ворон, Ю. М. Найдя. – [Електронний Ресурс]. – Режим доступу: <http://ussf.kiev.ua/index.php?go=Inklus&ip=view&id=19>
2. Колупасва А. А. Інноваційні підходи до навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку // Науково-методичний журнал. «Нова педагогічна думка». – Рівне, №1, 2004 р.
3. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» // База даних Міністерства освіти та науки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
4. Снісаренко О. І. Диференціація як система навчання інтегрованих учнів в загальноосвітньому закладі. / О. І. Снісаренко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – Випуск 33: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України. Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – С. 73-80.
5. Тебенюва К. С., Дахбай Б. Д., Римханова А. Р., Жусупбекова З. Д., Муссева Г. Н. Проблеми підготовки педагогічних кадрів для роботи в умовах інклюзивного формування / К. С. Тебенюва, Б. Д. Дахбай, А. Р. Римханова, З. Д. Жусупбекова, Г. Н. Муссева // Міжнародний журнал експериментального формування. – 2015. – №3. – С. 168-171
6. Удич З. І. Педагогіко-педагогічна підготовка учителя до роботи в умовах інклюзивного класу / З. І. Удич // Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції. 24-25 квітня 2017. – Кам'янець-Подільськ: «Аксіома», 2017 – С. 127-129.

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Стахова Л. Л.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри логопедії

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна

Враховуючи важливу роль мовлення та мови в житті людини, можна стверджувати, що для формування особистості у дітей велике значення має корекція мовленнєвих порушень. Завдяки цієї корекції владається попередити формування багатьох небажаних рис особистості: комплексу неповноцінності, непомірної невротизації, замкнутості, тривожності, інактивності в спілкуванні тощо [2, 3]. Практика свідчить, що своєчасний логопедичний вплив є одним з превентивних засобів попередження неуспішності дітей у школі та одночасно ефективним способом стимуляції психічного розвитку дитини в цілому.

Основним напрямленням логопедичного впливу є розвиток мовлення, усунення, компенсація та профілактика мовленнєвих порушень. Корекційна робота, як спеціальна ланка педагогічного впливу на дитину, має низку специфічних вимог, особливостей, які, необхідно враховувати для здійснення ефективного корекційно-розвивального навчання та виховання дітей із загальним та фонетико-фонематичним порушенням мовлення.

1. Корекційна допомога дітям з мовленнєвими порушеннями передбачає цілеспрямований вплив на всі сторони їх особистості: розвиток моторики особливо артикуляційної і моторики пальців рук; розвиток пізнавальної діяльності; корекція та розвиток мовленнєвих процесів; формування особистості дитини з одночасною регуляцією, а також корекцією соціальних відносин; вплив на соціальне оточення [3].
2. Логопедичний вплив має бути спрямований як на зовнішні, так й на внутрішні фактори, що обумовили порушення мовлення.
3. Під час логопедичних занять слід забезпечувати їх комбінований характер: єдність, взаємозв'язок і систематичність у роботі над просодичними компонентами мовлення і фонематичним сприйманням, звуковимовою і поширенням словникового запасу, формуванням граматичної будови мовлення і розвитком зв'язного мовлення.
4. Методика логопедичного впливу за різних видів і форм мовленнєвих порушень передбачає використання всієї різноманітності психолого-педагогічних методів корекційної педагогіки.
5. Логопедичні заняття мають носити ігровий характер, що дозволяє непомітно перемикає увагу дитини з одного виду діяльності на інший, не

допускаючи втрати уваги й зниження інтересу. Розпізнавання будь-якої сюжету на занятті сприяє розвитку мовлення дітей в цілому, пізнавальних процесів, позитивному емоційному стану розвитку психічних процесів, у грі процесів, максимально реалізуються потенційні можливості дитини [2].

6. Особистісне орієнтування – орієнтування на дитину, на її психосоматичні особливості, відхилення психічного розвитку, які прямо або побічно заважають нормальному функціонуванню мовленнєвої діяльності або затримують процес корекції.

7. Формування наступувальної діяльності: на перших етапах корекційної роботи важливо, щоб дитина «побачила», «почула», звикла слухати й чути мовлення (спочатку дитина наслідує дії з предметами – м'ячем, кубиками й ін., руки рук, ніг, голови, потім артикуляційні рухи, звуки, слова).

8. Формування елементарного усвідомлення явищ мови, що передбачає організацію процесу розвитку фонематичного сприймання, морфологічних закономірностей, практичних граматичних узагальнень.

9. Під час здійснення логопедичного впливу необхідно враховувати повільний темп формування нових навичок: від дітей з мовленнєвими вадами неможливо очікувати швидкого результату, у них немає оперативного реагування.

10. Постійна тісна взаємодія з батьками, які забезпечують потребуваність тих навичок, які формуються на логопедичних заняттях, контролюють правильне мовлення дитини під час різних видів діяльності, в які включена дитина в дошкільному закладі та дома.

11. Логопедичний процес вимагає інтеграцію зусиль вчителя-логопеда, практичного психолога, музичного керівника та вихователів за наявності у них високого професіоналізму та злагодженої взаємодії в корекційному процесі.

12. Велике значення для здійснення повноцінного логопедичного впливу має рівень педагогічної кваліфікації учителя-логопеда. Для того, щоб успішно здійснювати процес корекції та профілактики різноманітних мовленнєвих порушень, всебічно впливати на особистість, учитель-логопеду необхідно знати симптоматику, мовленнєвих порушень, їх етіологію, механізми, співвідношення мовленнєвих і немовленнєвих симптомів в структурі порушень мовленнєвої діяльності. Організувати навчально-виховний процес і взаємодію з вихованцями, педагог має досконало володіти спеціальними методиками, знати вікові особливості дітей, вміти аналізувати проблеми і на основі цього аналізу планувати свою діяльність, вносити корективи до корекційного процесу, досягати запланованих результатів [4].

13. Складність корекційно-педагогічної діяльності учителя-логопеда полягає в тому, що він має справу з відносно безкінечним числом ознак мовленнєвих і психофізичних розладів, кожний з яких може стати суттєвим.

14. Об'єктом педагогічної діяльності є дитина, яка постійно розвивається, яка постійно змінюється, з власним відношенням і розумінням подій, які

добуваються. Об'єктом корекційної педагогічної діяльності також є дитина, індивідуальні особливості – вона має мовленнєві недоліки. Одночасно з педагогом на дитину впливає дійсність, яка оточує дитину, часто стихійно, багатопланово в різних напрямках, тому робота учителя-логопеда вимагає внесення коректив до організації виховання і навчання особистості.

Організація корекційно-розвивального – логопедичного – процесу здійснюється з урахуванням різних принципів навчання дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ та ФФНМ.

Індивідуальний принцип навчання, що передбачає визначення рівня оволодіння дітьми навчального матеріалу, розумового розвитку, знань і вміннь, пізнавальної та практичної самостійності, інтересів, вольового розвитку, працездатності.

Принцип систематичності полягає у тому, що заняття необхідно проводити систематично, нові знання спираються на ті, які засвоєні раніше, а у майбутньому створюють основу для засвоєння нових знань.

Принцип комплексного підходу передбачає продовження логопедичної роботи поза логопедичних занять іншими фахівцями (як вихователь, музичний керівник, психолог та батьки).

Принцип наочності реалізується у вигляді використання на логопедичних заняттях наочного матеріалу.

Принцип доступності знань дає можливість враховувати нам пізнавальні можливості дітей із ЗНМ та ФФНМ. Реалізація цього принципу передбачає дотримання правил «від простого – до складного», «від відомого – до невідомого», «від близького – до далекого».

Принцип свідомості й активності забезпечується високим рівнем активності дітей. Свідомому засвоєнню сприяє роз'яснення мети і завдань навчання, значення його для вирішення життєвих проблем, для власних перспектив.

Принцип системності спирається на уявлення про мовлення як складну функціональну систему, структурні компоненти якої знаходяться в тісному взаємозв'язку. В зв'язку з цим вивчення мовлення, процес його розвитку й корекції порушень передбачає вплив на всі компоненти мовленнєвої функціональної системи.

Принцип зв'язку мовлення з іншими сторонами психічного розвитку передбачає вплив на ті психічні відхилення, які заважають нормальному формуванню мовленнєвої діяльності.

Принцип прискорення темпів засвоєння програмового матеріалу з розвитку мовлення полягає в застосуванні цікавих форм корекційної роботи.

Принцип емоційної підтримки передбачає створення на заняттях комфортних обставинки.

Реалізація *принципу ігрового контексту* занять має значення для організації корекційно-розвивальної роботи тому, що для дошкільників, які страждають різними мовленнєвими розладами, ігрова діяльність зберігає своє

значення і роль як необхідна умова всебічного розвитку їх особистості та інтелекту.

Принцип виховання здорової дитини реалізується в процесі навчального процесу шляхом використання фізкультурних вправ та вправ на розвиток дрібної моторики під час проведення логопедичних занять.

Література:

1. Берник Т. Л. До проблеми історії вивчення логопедичної допомоги дітям України / Т. Берник // Хрестоматія з логопедії. – Київ: КНТ, 2006.
2. Кашенко В. П. Педагогічна корекція / В. П. Кашенко. – М., 2000.
3. Корекційно-педагогічна робота в дошкільному закладі для дітей з порушеннями мовлення / За ред. Гаркуши Ю. Ф. – М.: Секачев В. Ю., 2001.
4. Логопедія / Підручник. За ред. М. К. Шеремет. – К.: Слово, 2010.
5. Обухівська А. Г. Соціальна роль логопеда в системі надання допомоги населенню / Обухівська А. Г. // Хрестоматія з логопедії. – К.: КНТ, 2006.
6. Рібун Ю. В. Дошкільні логопедичні пункти: актуальні проблеми сьогодення / Ю. В. Рібун // Проблеми та перспективи формування інноваційної системи освіти в ХХ столітті : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 3–4 лют. 2012 р., м. Львів. – Львів : Львівська педагогічна спілщина, 2012.

ОСОБЛИВОСТІ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ

Фішк І. О.

*асистент кафедри корекційної педагогіки та інклюзії
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

На сучасному етапі розвитку спеціальної освіти усі зусилля мають спрямовуватися на соціалізацію та інтеграцію дітей з порушеннями психофізичного розвитку. На сьогодні актуальним є вирішення проблеми корекції складного дефекту зору, що супроводжується порушеннями мовлення та іншими відхиленнями у психічному розвитку. В умовах сучасного розвитку інклюзивної освіти перед дошкільними закладами стоїть завдання пошуку найбільш оптимальних шляхів корекції мовленнєвих порушень у дітей з вадами зору. Проблема порушень мовлення у даній категорії дітей привертає до себе увагу як зарубіжних так і вітчизняних фахівців у галузі тифлопедагогіки, психології та логопедії, адже мовленнєві порушення у дітей з порушеннями зору трапляються частіше, ніж у дітей із нормальним зором.

Про наявність досліджень, присвячених вивченню закономірностей розвитку мовлення у дітей з порушеннями зору свідчать аналіз літературних джерел (Солнцева Л.І., Свиридов Г.П., Ермаков В.П., Земцова М.І., Литвак О.Г., Яковин Г.Я., Федоренко С.В., Плакіна Л.І., Синьова С.П., Волкова Л.С.) /дослідженнями вчених (Жильцова С.Л., Немцов Н.А., Солнцева Л.І., Синьова С.П., Волкова Л.С., Федоренко С.В. та інші) встановлено, що засвоєння мови та розвиток мовлення сліпих та слабозорих дітей відбувається, як і у дітей із нормальним зором, у процесі спілкування [1 с. 136]. Діти з порушеннями зору, а особливо незрячі потребують повноцінного оточення для всебічного розвитку і спілкування. Вади мовлення у дітей із порушеннями зору своєрідні за вираженістю, симптоматикою і структурою. У подальші із зоровим дефектом вони призводять до невідповідності дітей до навчання в школі, викликають відставання у формуванні мовленнєвих навичок і накопиченні мовних засобів, схильність до порушень писемного мовлення, низький рівень пізнавальної активності. Оскільки дошкільний вік є підготовчим етапом до навчання в школі це викликає необхідність цілеспрямованого логопедичного впливу в цілісній системі комплексної корекційної роботи з дітьми з вадами зору [2, с. 180].

Логопедична робота стосується усієї мовленнєвої системи в цілому, тому повинна ґрунтуватися з урахуванням структури дефекту дитини з порушеннями зору, з оглядом на збережені аналізатори. Перед педагогічним колективом дошкільних закладів поставлені відповідальні завдання, адже як відомо зміст шкільного навчання висуває певні вимоги до рівня розумового та мовленнєвого розвитку дитини її соціальної зрілості. Тому підготовка дітей до школи є складним комплексним завданням, що охоплює всі сфери життя дитини. Як відомо мовленнєва готовність дитини є важливим показником, від якого залежатиме подальші успіхи дитини у навчанні. Особливості розвитку даної категорії дітей обумовлені різними чинниками як біологічного так і соціального характеру.

Важливим аспектом корекційної роботи є максимально раннє виявлення дітей з порушеннями зору, рання діагностика та лікування, що у поєднанні з корекційно-педагогічною роботою можуть забезпечити високу ймовірність відновлення зору, а також попередження виникнення вторинних недоліків та супутніх порушень. Діагностика мовлення у спеціальних дошкільних закладах для дітей з вадами зору повинна мати комплексний, системний характер. У процесі обстеження визначається стан та рівень сформованості не тільки всіх рівнів мовлення, а й інших психічних функцій, від яких залежать можливості опанування дітьми основ грамоти, схильність до порушень писемного мовлення, розвиток моторики, координації, орієнтування в просторі, просодичний аспект мовлення. На початку навчального року визначаються завдання спрямовані на корекцію мовленнєвих порушень, які вирішуються в ігровій, навчальній та трудовій діяльності.

У спеціальному дошкільному закладі традиційно здійснюються три основні напрямки роботи: організаційно-педагогічний, лікувально-відновлювальний та